

TURVALLISUUSTIEDOTE

**Oy Forcit Ab Keminmaa ja Outokumpu Chrome Oy
Kemin kaivoksen kaivannaisjätepatojen**

Ulkoisesta pelastussuunnitelmasta

21.6.2022

SISÄLLYS

1 Suunnitelmätiedot ja säädöstausta	3
2 Yleistiedot alueesta	4
3 Onnettomuusvaaran kuvaus	5
4 Pelastustoiminta	6
4.1 Viranomaistoiminta ja kohteen pelastusorganisaatio.....	6
4.2 Väestön varoittaminen	6
4.3 Suojautumistoimenpiteet.....	8

1 SUUNNITELMATIEDOT JA SÄÄDÖSTAUSTA

Tämä turvallisuustiedote on pelastuslaitoksen ja Oy Forcit Ab:n sekä Outokumpu Chrome Oy:n yhteistyössä laatima ulkoiseen pelastussuunnitelmaan liittyvä tiedote, joka sisältää tiedot kohteen suuronnettomuusvaaroista, väestön varoittamisesta, turvallisuustoimenpiteistä sekä toimintaohjeista suuronnettomuustilanteessa. Turvallisuustiedote on nähtävillä pelastuslaitoksen internetsivuilla.

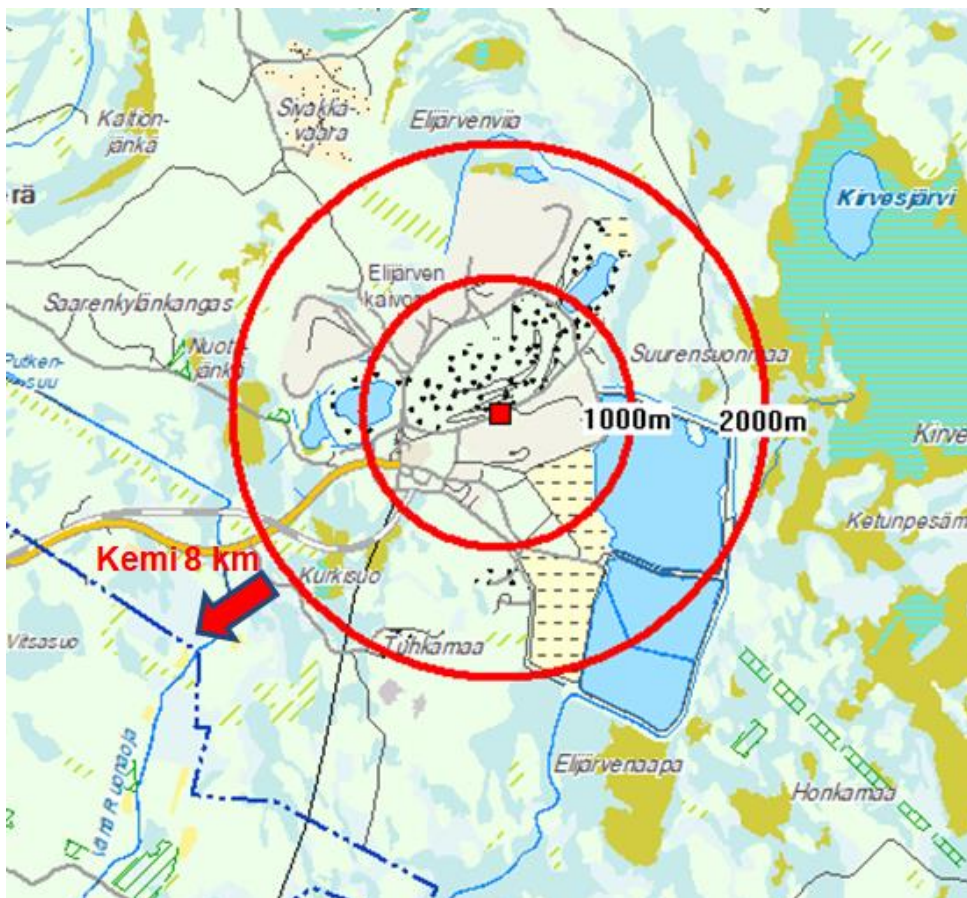
Ulkoinen pelastussuunnitelma on pelastustoiminnan johtamista tukeva asiakirja, jonka tarkoituksena on varmistaa mahdollisimman tehokas sammutus- ja pelastustoiminta suuronnettomuustilanteissa.

Suunnitelma perustuu pelastuslain (379/2011) 48§:n sekä ulkoisista pelastussuunnitelmista annettuun SM:n asetukseen (1286/2019). Ulkoisen pelastussuunnitelman laatimisessa huomioidaan toiminnanharjoittajan laatima turvallisuus selvitys ja sisäiset pelastussuunnitelmat.

2 YLEISTIEDOT ALUEESTA

Otsikko	Tiedot
Kohteen nimi	Oy Forcit Ab, Kemin kemiittiasema Outokumpu Chrome Oy - Kemi Mine Elijärven kaivos
Osoite ja yhteystiedot	Elijärventie 645 94600 Kemi
Kohteen ja toiminnan lyhyt kuvaus	Outokumpu Chrome Oy Kemin kaivos on Outokumpu Oyj:n tytäryhtiön Outokumpu Chrome Oy:n omistama kaivos, joka on osa Outokummun omistamaa integroitua ferrokromin ja ruostumattoman teräksen valmistusketjua. Kaivosalue sijaitsee Elijärvellä Keminmaan kunnan alueella noin 8 km Kemin kaupungista koilliseen. Kaivoksen yhteydessä toimii Oy Forcit Ab Kemiittiasema, joka vastaa maanalaisesta panostuksesta kaivosalueella. Kaivosalueella on muita kaivostoimintaa tukevia yrityksiä. Kemin kaivoksella työskentelee yhteensä n. 500 henkilöä, joista eri urakoitsijoiden työntekijöitä on n. 300 henkilöä. Forcitilla on yhteensä 25 työntekijää.

Kuva 1. Karttakuva ja etäisyydet kaivosalueelta

3 ONNETTOMUUSVAARAN KUVAUS

Kohteen turvallisuusselvityksen, toimintaperiaateasiakirjan, valmiussuunnitelman tai patojen vahingonvaaraselvityksen mukaiset suuronnettomuusvaarat on kuvattu alla olevassa taulukossa.

Onnettomuusskenaario	Onnettomuusskenaariosta aiheutuvat vaarat	Vaara-alue	Eristys /suojaväistö / evakuointi alue
Räjähde-, matriisi- tai AN-liuos-kuljetuksen tulipalo kaivosalueella	Ylipaine lähistöllä, heitteet laajemmalla alueella	700m ajoneuvosta	➤ 1000m
Nitraattiliuos- tai matriisisäiliöt tai ammoniumnitraatti-prillien varasto tai räjähdevaraston tulipalo	Ylipaine lähistöllä, heitteet laajemmalla alueella	1000m ajoneuvosta	➤ 1000 m
Tulipalo ja/tai räjähdys maan alla (räjähde- ja matriisivarasto ja panostusajoneuvot)	Ylipaine, savukaasut	Maanalainen kaivos	Maanalaiset tilat
Kaivannaisjätteen jätealueen rikastushiekka-altaan 7 padon sortuminen tai ylivirtaus	Kevään tulva-aikana mahdollisuus tulva-vaaraan alapuolisten vesistöjen läheisillä asutusalueilla ja tiestöllä	Iso Ruonaoja, Vähä Ruonaoja, Eteläntie, VT4, rautatie, Veitsiluodon makeavesialtaat	Tarvittaessa tulva-alueen eristäminen / evakuointi

4 PELASTUSTOIMINTA

4.1 Viranomaistoiminta ja kohteen pelastusorganisaatio

Ulkoisen pelastussuunnitelma sisältää toimintasuunnitelmat kohteessa tapahtuvien suuronnettomuuksien varalta. Toimintasuunnitelmissa on määritelty suuronnettomuustilanteiden vaatimat resurssit, keskeiset tehtävät sekä suunniteltujen resurssien mukaiset organisaatio- ja viestiliikennekaaviot. Todelliset resurssit ja tehtävät määräytyvät aina onnettomuuskohtaisesti.

Pelastuslaitoksen ja muiden viranomaisten tehtäväjako Elijärven kaivosalueella tapahtuvassa suuronnettomuudessa on kuvattu alla olevassa taulukossa.

Viranomainen	Tehtävät
Pelastuslaitos	Onnettomuustilanteen yleisjohtaminen Väestön varoittaminen ja suojavaistötoimenpiteiden johtaminen Pelastustoiminta ja vaara-alueen eristäminen Onnettomuustutkinnan avustaminen
Poliisi	Eristäminen vaara-alueen ulkopuolella Onnettomuustutkinta omalta osaltaan
Ensihoitopalvelu	Ensihoitopalvelun johtaminen Loukkaantuneiden ensihoito ja kuljetus
Toiminnanharjoittajan asiantuntija- ja pelastushenkilöstö	Pelastustoimien tukeminen sekä opastaminen Aloittaa sammutus- ja pelastustoimet, mihin he omatoimisesti kykenevät Asiantuntijatoiminta

Pelastuslaitoksella ei ole erityiskalustoa patomurtuman paikkaamiseen, joten tehtävän suorittamisessa tukeudutaan toiminnanharjoittajan kalustoon. Akuutin vaiheen jälkeen tilanteen loppuun hoitamisesta sovitaan ympäristöpuolen (ELY- keskus, kunnan ympäristösuojelusihteeri)

4.2 Väestön varoittaminen

Pelastustoiminnan johtaja vastaa väestön varoittamisesta sekä onnettomuustilanteeseen liittyvästä tiedottamisesta. Tilanteen edellyttäessä väestön varoittamista annetaan yleinen vaaramerkki sekä laaditaan vaaratiedote. Vaaratiedotteessa väestöä kehoitetaan poistumaan vaaralliselta alueelta sekä annetaan ohjeet evakuoinnista ja sisälle suojautumisesta. Vaaratiedote julkaistaan paikallisessa mediassa molemmilla kotimaisilla kielillä.

Väestöhälyttimet

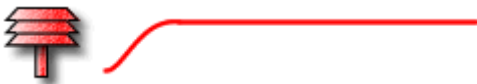
Kaivosalueella on väestöhälytyn, jolla voidaan antaa yleinen vaaramerkki kaivosalueelle. Kaivoksen ulkopuolella käytetään Kemin kaupungin alueen väestöhälyttimiä.

Yleinen vaaramerkki

- Yhden minuutin pituinen nouseva äänimerkki (pituus 7 sekuntia) ja laskeva äänimerkki (pituus 7 sekuntia) tai
- Viranomaisen kuuluttama varoitus
- Kokeilumerkki on 7 sekunnin pituinen tasainen ääni

Vaara ohi – merkki

- Vaara ohi -merkki on yhden minuutin mittainen tasainen äänimerkki ja se on ilmoittaa, että uhka tai vaara on ohi
- Kokeilumerkki on 7 sekunnin pituinen tasainen ääni

Toimi näin kuultuasi yleisen vaaramerkin

1. Siirry sisälle. Pysy sisällä.
2. Sulje ovet, ikkunat, tuuletusaukot ja ilmanvaihto
3. Avaa radio ja odota rauhallisesti ohjeita
4. Vältä puhelimen käyttöä, etteivät linjat tukkeudu
5. Älä poistu alueelta ilman viranomaisten kehotusta, ettet joudu vaaraan matkalla.

Gör så här när du hör den allmänna farosignalen:

1. Gå in inomhus och stanna kvar där
2. Stäng dörrar, fönster, vädringsluckor och ventilationsanordningar ordentligt.
3. Sätt på radion och vänta lugnt på anvisningar.
4. Undvik att använda telefonen så att linjerna inte blockeras.
5. Avlägsna dig inte från området annat än på uppmaning av myndigheterna, annars kan du bli utsatt för fara på vägen

4.3 Suojautumistoimenpiteet

Pelastustoiminnan johtaja päättää mahdollisista evakuoinneista ja sisälle suojautumiskäskyistä. Ennen pelastusviranomaisen saapumista kohteeseen, kaivosalueen evakuointitoimet toteutetaan alueen toiminnanharjoittajien sisäisten ohjeiden mukaisesti.

Kaivosalueella tapahtuvassa räjähdysvaaratilanteessa ensisijaiset evakuointitoimenpiteet kohdistuvat kaivosalueen henkilöstöön. Kaivosalueella tapahtuva räjähdysvaara ei aiheuta evakuointitarvetta kaivoksen ulkopuolella.

Kaivosalueella tapahtuvassa pato-onnettomuudessa onnettomuuden vaikutukset voivat olla pitkäaikaisia, mutta ne kohdistuvat pääasiassa asumattomille alueille, eivätkä aiheuta välitöntä tarvetta evakuointi- / suojaväistötoimenpiteille